

รายงานการรับคณะข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ 5/2563

นำโดย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ณ โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงราย

วันอาทิตย์ที่ 1 มีนาคม 2563

1. ข้อมูลคณะ

ที่มาและความสำคัญ	ตามที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ดำเนินโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 จำนวน 5 รุ่น โดยผู้เข้าร่วมโครงการประกอบด้วยคณะข้าราชการจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ ข้าราชการสำนักงาน ก.พ.และเจ้าหน้าที่ในแต่ละรุ่น รวมจำนวน 100 ท่าน คณะดังกล่าวมีความประสงค์เข้ารับชมวิถีโอโครงการพัฒนาดอยตุงฯ และเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยว ในการนี้ทางมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงจึงทำหนังสือถึงประธานฝ่ายบริหารงานพัฒนา มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และพิจารณาให้ส่วนมหาวิทยาลัยที่มีชีวิตรับคณะดังกล่าว
วัตถุประสงค์	- การท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้
ระดับเนื้อหา	ระดับความสำคัญ 2 คะแนน เป็นพื้นที่ของหน่วยงานภาคี (ปิดทองหลังพระ) ระดับวัตถุประสงค์ / ความคาดหวัง 1 คะแนน เพื่อท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้ คะแนนรวม 3 คะแนน
องค์ประกอบ	จำนวนคณะรวม 100 ท่าน ประกอบด้วย - ข้าราชการจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ - ข้าราชการสำนักงาน ก.พ. - เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
เจ้าหน้าที่รับคณะ	- ผู้บรรยาย : นางสาวพรพิมล ใหม่น้อย - ผู้ร่วมรับคณะ : นายถวิล คำเสาร์
แหล่งสนับสนุนงบประมาณ	- คณะชำระค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด (รหัสลูกค้า 912-063-016)

2. กำหนดการคณะ

วันที่/เวลา	กำหนดการ
วันอาทิตย์ที่ 1 มีนาคม 2563	
7.30 – 8.45 น.	คณะออกเดินทางจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ไปยังโครงการพัฒนาดอยตุงฯ
8.45 – 9:30 น.	ชมวิดิทัศน์โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และพุดคุยถาม – ตอบ ณ ห้องประชุมอดิโตเรียม
9.30 – 11:50 น.	เยี่ยมชมสวนแม่ฟ้าหลวง และหอแห่งแรงบันดาลใจ ตามอัธยาศัย
11.50 – 13.30 น.	เดินทางกลับ

3. ภาพคณะชมวิดิทัศน์โครงการพัฒนาดอยตุงฯ

หลังจากชมวิดิทัศน์โครงการพัฒนาดอยตุงฯ นางสาวพรพิมล ใหม่น้อย เจ้าหน้าที่เผยแพร่องค์ความรู้ เพิ่มเติมข้อมูลของโครงการพัฒนาดอยตุงฯ ดังนี้

- ดอยตุงในอดีต เป็นภูเขาหัวโล้น ป่าถูกทำลายเนื่องจากชาวเขาเผ่าถางเป็นที่ทำกิน การเกษตรเป็นแบบดั้งเดิมคือปลูกพืชหมุนเวียน เช่นข้าวโพด ข้าวไร่
- ก่อนที่สมเด็จพระเจ้าจะดำเนินโครงการพัฒนาดอยตุงฯ พบปัญหาในพื้นที่มากมาย อาทิเช่น ประชากรบนดอยตุง ไม่มีบัตรประชาชนจึงขาดโอกาสและทางเลือกด้านการประกอบอาชีพ ที่ถูกกฎหมาย สิ่งที่เขาพอจะหารายได้มาซื้อข้าวประทังชีวิตคือการปลูกฝิ่น เพื่อขายให้กลุ่มพ่อค้า

ที่มาได้รับซื้อถึงที่ ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาด้านการรักษาพยาบาล สิ่งเหล่านี้เรียกว่า “วงจรอุบาทว์” คือ ความเจ็บ ความจน ความไม่รู้

- มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ดำเนินโครงการพัฒนาดอยตุงฯ โดยให้การหลักพัฒนาทางเลือกเพื่อการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน คือการสร้างงานสร้างอาชีพที่มั่นคงแก่ชาวเขาบนดอยตุง สิ่งส่งเสริมล้วนแล้วแต่มาจากสิ่งที่พวกเขามีภูมิปัญญาเดิมอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็น การเกษตร งานหัตถกรรม เป็นต้น รายได้ของพวกเขาไม่จำกัดว่าจะมาจากอาชีพใดอาชีพหนึ่งเท่านั้น แต่ควรมีความหลากหลายเพื่อลดความเสี่ยงด้านราคา ด้านการตลาด เมื่อมีรายได้ที่มั่นคง ก็จะมีเงินส่งลูกเรียนหนังสือ มีเงินออม มีการรวมกลุ่มหรือทำธุรกิจร่วมกันในชุมชน เป็นความยั่งยืนสืบไป การพัฒนาอย่างมีเป้าหมายนี้ใช้หลัก 3S Model คือ อยู่รอด พอเพียง และยั่งยืน
- การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ถือเป็นนโยบายที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดการขยะ จากการเริ่มดำเนินการจัดการขยะที่ผ่านมา ข้อมูลพบว่าตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นมา โครงการพัฒนาดอยตุงฯ มีขยะสู่บ่อฝังกลบเป็นศูนย์ เปอร์เซนต์ รวมถึงการใช้วัสดุหมุนเวียนในกระบวนการผลิตสินค้าของดอยตุง เพื่อลดการสร้างขยะใหม่ ลดต้นทุนการผลิต
- โครงการขยายผลในประเทศ ได้แก่ โครงการปลูกป่า สร้างคน บวรวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย จังหวัดน่าน เริ่มต้นแก้ปัญหาเรื่องปากท้องก่อน จึงนำไปสู่การปลูกป่า เนื่องจากพื้นที่ที่ดำเนินโครงการเป็นแหล่งต้นน้ำน่าน อนึ่งต้นน้ำน่านเป็นส่วนหนึ่งของแม่น้ำเจ้าพระยา อีกโครงการที่กำลังขยายไปซื้อโครงการร้อยใจรักษ์ อ.แม่ฮาด จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินโครงการเพื่อแก้ปัญหาหยาเสพติด
- โครงการขยายผลต่างประเทศ ได้แก่ ปี พ.ศ.2545 เมืองหย่องซ่า ประเทศเมียนมา แก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปี พ.ศ.2549 จังหวัดบัลลัค ประเทศอัฟกานิสถาน แก้ปัญหาหยาเสพติด ปัญหาการปลูกฝิ่นที่ใหญ่ที่สุดในโลก ไปส่งเสริมการเลี้ยงแกะ และปีเดียวกันยังขยายไปจังหวัดอาเจห์ ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อแก้ปัญหาจากภัยพิบัติสึนามิ คือโครงการชาเทียม เป็นต้น จนถึงปัจจุบันยังมีโครงการต่างประเทศดำเนินการอยู่คือที่หนองตาวา ประเทศเมียนมา

ประเด็นคำถาม – คำตอบ

1. การเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรีมีโอกาที่จะขยายไปยังต่างจังหวัดได้หรือไม่

ตอบ : ปัจจุบันโครงการพัฒนาโดยตุงฯ ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย 3 (สพท.ชร. เขต 3) เริ่มนำหลักสูตรมอนเตสซอรีขยายไปยังโรงเรียนในอำเภอ แม่ฟ้าหลวง 36 โรงเรียน และโรงเรียนในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์ อ.แม่สาย จ.เชียงราย

2. หากจังหวัดชายแดนใต้จะนำหลักการ 3S Model ไปปรับใช้ ทางโครงการพัฒนาโดยตุงฯ มีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง

ตอบ : ก่อนเริ่มงานพัฒนาใดๆ ต้องทราบปัญหาในพื้นที่ ทราบความต้องการที่แท้จริงของ ชุมชน การพัฒนาต้องมีเป้าหมายชัดเจน สิ่งสำคัญคือทำอย่างไรให้คนในชุมชนไปถึงเป้าหมาย ตามที่กำหนด โดยชุมชนเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนานั้นให้เกิดความยั่งยืน

สิ่งที่ได้เรียนรู้

- ไม้เท้าโรนที่ใส่ที่คอ ตระการ
เรือนท์ และสิ่งอื่น ๆ จากไม้เท้า
- ผลกระทบจากโรคโควิด-19
ตามวิถีชีวิตที่ต่างกันใน
ทำให้ผลกระทบตามโรคโควิด-19
ตามวิถีชีวิตที่ต่างกันใน
ตามวิถีชีวิตที่ต่างกันใน

- ไม้เท้าโรนที่ใส่ที่คอ
ตระการเรือนท์
- ผลกระทบจากโรคโควิด-19
ตามวิถีชีวิตที่ต่างกันใน
ทำให้ผลกระทบตามโรคโควิด-19
ตามวิถีชีวิตที่ต่างกันใน

สิ่งที่ได้เรียนรู้
1. ได้เรียนรู้ถึงโครงสร้างของ
ผลสัมฤทธิ์ของงานที่ต่างกันใน
2. ได้เรียนรู้ถึงผลกระทบจากโรคโควิด-19
ตามวิถีชีวิตที่ต่างกันใน

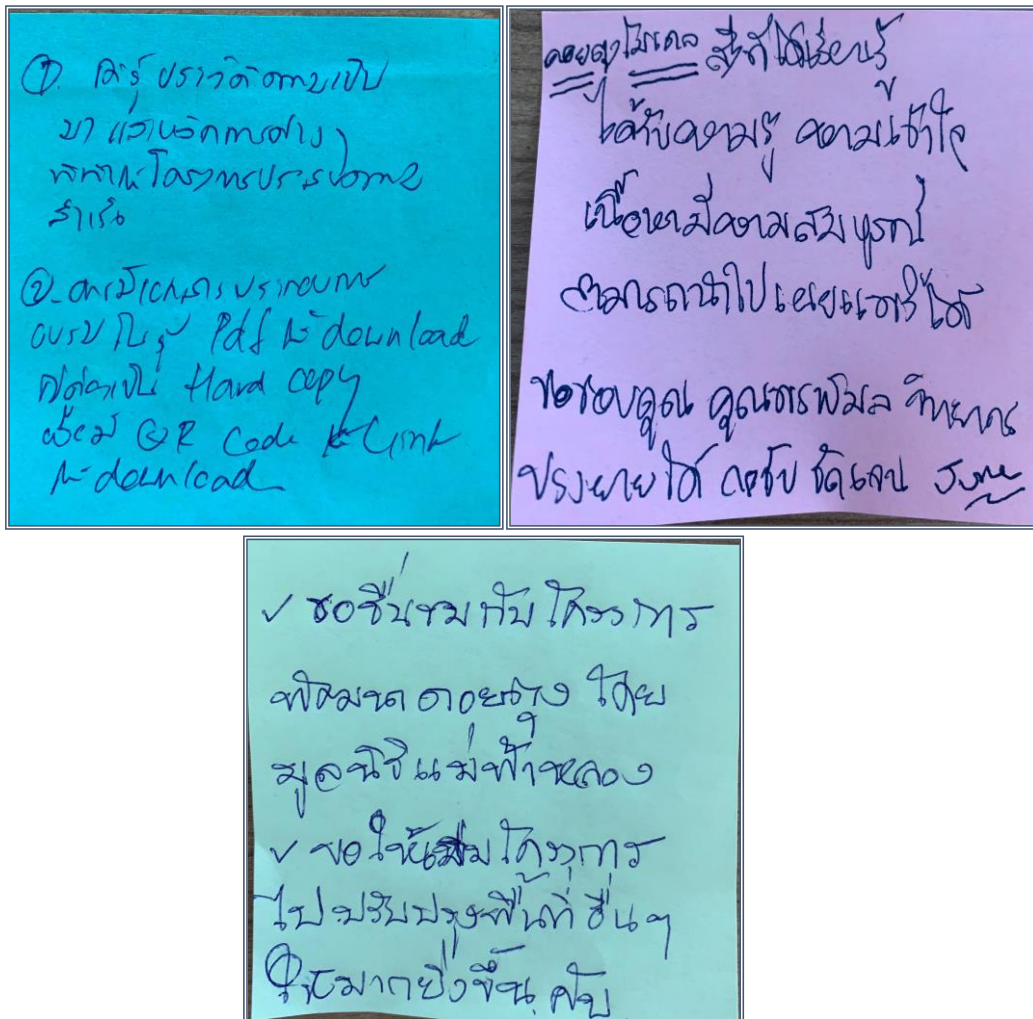
สิ่งที่ได้เรียนรู้/สิ่งที่ได้รู้
- ผลสัมฤทธิ์ของงานที่ต่างกันใน
- ผลสัมฤทธิ์ของงานที่ต่างกันใน
- ผลสัมฤทธิ์ของงานที่ต่างกันใน

- จากพื้นที่ที่เคยปลูกฝิ่น สามารถเปลี่ยนมาเป็นป่าที่สมบูรณ์
- การทำงานที่เข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริง
- การปลูกป่าของโครงการพัฒนาออยตุงฯ สามารถสร้างงานให้ชาวเขาได้
- เห็นโครงการตัวอย่างที่น้อมนำหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มาปรับใช้ จนประสบความสำเร็จ
- ได้รับความไว้วางใจของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และโครงการพัฒนาออยตุงฯ มากขึ้นกว่าที่เคยทราบ
- การทำงานอย่างเป็นระบบครบวงจร สามารถช่วยแก้ปัญหาได้ตรงจุดหลายๆ ด้าน
- กระบวนการทำงานพัฒนาจากเขาหัวโล้นเป็นพื้นที่สีเขียวและสร้างอาชีพได้
- เป็นโอกาสที่ได้มาศึกษาดูงานที่โครงการพัฒนาออยตุงฯ ควรค่าแก่การเรียนรู้และสิ่งที่เรียนรู้คือการจะทำให้โครงการใดๆ สำเร็จ ต้องมีความรู้ที่ดี ลงมือทำจริง มีใจรักและติดตามสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง
- การแก้ไขปัญหาในพื้นที่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- ความร่วมมือร่วมแรง ความทุ่มเทและการทำงานของทุกฝ่ายที่มีความเชื่อมโยงกัน
- การทำงานด้วยข้อมูลจริง ความต้องการของประชาชนนำมาศึกษาและทำการแก้ไขปัญหาได้
- เกิดแรงบันดาลใจและอยากเห็นรูปแบบการพัฒนาเช่นนี้เกิดขึ้นในภาคใต้
- เรียนรู้จากสิ่งที่ผิดพลาดในอดีตมาพัฒนาสู่ความยั่งยืน
- สมเด็จพระนางเจ้าฯ ทรงให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนชาวไทยด้วยพระวิริยะอย่างยิ่งใหญ่อ
- จะนำหลักการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีไปปรับใช้
- เห็นการช่วยเหลือชาวเขาและส่งเสริมให้พวกเขาสามารถช่วยเหลือตัวเองได้
- หลักการพัฒนาที่เน้นความยั่งยืนของโครงการพัฒนาออยตุงฯ เป็นต้นแบบแก่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอื่นๆ
- แนวทางการทำงานที่แก้ปัญหาด้วยความจริงจัง ใจจริง บริสุทธิ์ใจ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาวบ้านเป็นหลัก
- การพัฒนาคน สิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลและยั่งยืน
- การให้ความสำคัญด้านจัดการเรียนรู้แก่เด็กที่จะเติบโตเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพและสามารถดำเนินชีวิตในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะ

- ชื่นชมโครงการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเห็นควรสนับสนุนให้น้องๆความรู้ไปปรับปรุงพื้นที่อื่นเพิ่มขึ้น
- ชื่นชมในความร่วมมือร่วมใจ ความรักสามัคคีของคนในชุมชน
- โครงการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นโครงการที่ดีมาก
- ชื่นชมการบริหารงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ที่ช่วยเหลือชุมชนสู่ความยั่งยืน
- ภูมิใจแทนชาวบ้านบนดอยตุงที่ได้รับโอกาสจากสมเด็จพระเจ้าและมื่อชีพที่ยั่งยืน
- เป็นโครงการต้นแบบที่ดีสำหรับประเทศไทย
- วิทยากรบรรยายได้กระชับชัดเจน ให้ความรู้ได้ดีมาก เป็นการบรรยายที่ทำให้ผู้รับฟังเข้าใจเนื้อหาได้ดี มีการเตรียมข้อมูลมาอย่างดี
- ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้เป็นที่รู้จักไปทุกภูมิภาค
- ควรกระจายหลักการพัฒนาการศึกษาสู่กระทรวงศึกษาธิการและนำไปพัฒนาระดับประเทศ
- ควรมีเอกสารประกอบการเรียนรู้หรือให้มี QR Code ให้ข้อมูลแก่ผู้ศึกษาดูงาน